

Slaap zacht

Zingen, spelen en lezen met BoekStart

Instructie BoekStartwerkvorm

BoekStart

Slaap zacht is een knisperboekje. In dit boekje staat het slapengaan centraal. Op elke pagina wordt een dier of voorwerp welterusten gewenst. *Slaap zacht* van Inge Rylant (uitgeverij Pelckmans) is een top 5-titel van BoekStart Babyboekje van het Jaar 2024.

De speluitwerkingen bij *Slaap zacht* zijn van Félice van der Sande. www.hetmuziekkwartier.nl

Wil je deze werkvorm graag gebruiken maar zie je het niet zitten om het zelf uit te voeren. Neem dan contact op met een muziek op schoot docent bij jou in de buurt.

Losse bestanden:

- Bladmuziek Ogen open, ogen dicht
- Bladmuziek Hé hallo
- Bladmuziek Neus
- Bladmuziek Oermelodie
- Bladmuziek Uilenogen
- 8x MP3-opnames Ogen open, ogen dicht:
- 7 verschillende tekstversies, 1 per pagina
- Karaokeversie
- [Spotifylijst](#) met de muziek
- Video's zie links in de tekst.

>> Elk een eigen boekje of grote platen

Wanneer ieder kind een eigen boekje heeft is dit meteen het spelmateriaal voor het verwerkingsspel. Het originele boekje is te klein om met een grotere groep te lezen, maak in dat geval grote platen met kiekeboemogelijkheid. Je hebt twee opties om het verschil tussen de flapjes te laten zien op een grote plaat.

- Optie 1: Maak van elke prent twee platen: één met de ogen open, één met de ogen dicht.
- Optie 2: Maak een plaat van de basisprent. Het flapgedeelte druk je af en lamineer je ook, met een stuk handvat eraan. Snijd in de basisprent netjes een rechte snee in de breedte van het 'flapje' en haal je gelamineerde flap erdoorheen, houd het handvat aan de achterkant. Via deze weg kan je het bedienen om het omhoog of omlaag te doen.

>> Benodigdheden

Het boekje, bluetoothbox, kraakspeeltjes of kraakboekjes. Alternatief voor de kraakspeeltjes: Ronde lapjes van fleec of vilt of ronde harde bordjes (bijvoorbeeld Ikea). Alternatief: Lees je voor met grote platen, maar heb je wel allerlei andere kraakboekjes? Ook deze kan je voor het verwerkingsspel inzetten als spelmateriaal.

>> Openingslied: Hé hallo

Doel: Een herkenbare opening met een interactief element. Iedereen voelt zich welkom en gezien. Maak met elk kind even oogcontact.

Bekijk de video om het lied te leren kennen.

Zing dit lied een paar keer. Klap in het 1e deel op de benen, speel in het 2e deel kiekeboe.

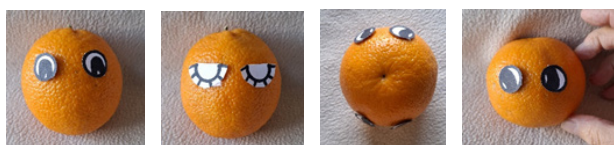
Ken je de kinderen niet bij naam, laat de naam dan weg en zing alleen 'Waar ben je?'.

Tip: Gebruik dit lied bij elke boekstartbijeenkomst als herkenbare start.

>> Kiekeboespel op muziek

Doel: Volle aandacht voor het boek en vooruitkijken wat er komen gaat, waardoor straks herkenning kan optreden.

Benodigdheden: Neem een sinaasappel. Teken met een dikke zwarte stift open ogen en dichte ogen zoals in het voorbeeld. Knip ze uit. Plak aan de ene zijde twee open ogen, en aan de andere zijde twee dichte ogen. Verstop de sinaasappel ergens achter, zoals een doos, stoelleuning of koffer met een mooi doek erover.

Extra: Neem een tweede sinaasappel. Plak aan de ene kant ogen die opzij kijken en aan de andere kant ogen die naar voor kijken,

Muziek: Xylofoon – Tik tak

Bekijk de video instructie voor het introductiespel op muziek. Zoek de muziek op via Spotify, YouTube of een andere aanbieder.

>> Neus

Bekijk en luister de instructie bij het lied [hier](#). Zing het lied Neus met de tekst 'ogen'. Kinderen wijzen hun eigen ogen aan, of ouders wijzen het bij ze aan. Zing het daarna met de tekst Neus, dan met de tekst Mond en tot slot met de tekst Wangen. Deze elementen komen in het boekje herkenbaar terug.

Extra: Maak grappige geluiden bij de neus (toet!), de mond (bwbwbwbw door met je vinger langs je lippen te gaan) of wangen (wrijf over je wangen terwijl je stem klinkt).

Of:

Zet het liedje 'Fruithapje' aan van Klavertje Koe, Conny de Vries. Wijs bij jezelf de lichaamsdelen aan uit het liedje, ouders doen het bij hun kindje.

>> Opwarmen: Samen klappen

LIED: Oermelodie

Bekijk en luister de instructie bij het lied [hier](#).

Samen tegelijk klappen zorgt voor verbondenheid en plezier.

De verrassing bij de Oermelodie is dat je zelf bepaalt hoe vaak je het zingt voor de 'en.... Stop!' komt. Volg de concentratieboog van de kinderen. Bij jongere baby's zie je dat ze na heel lang eindelijk gaan meedoen, dreumesen stoppen graag vaker.

Voer één soort beweging uit per keer dat je het lied zingt.

Klap met een paar variaties: een aantal keer in de handen, een aantal keer op de benen klappen en dan weer in de handen. Zijn er oudere kinderen bij? Maak dan meer variaties en klap ook een keer op je buik of op je hoofd of...

Inspiratie bij het voorlezen

Lees het boekje voor aan de hand van elementen uit het boekje. Baby's vinden het heerlijk om meerdere keren te bladeren. Die herhaling zorgt voor herkenbaarheid, maar ook voor ruimte om steeds meer details te gaan bekijken.

Door deze verschillende thema's voor te bereiden kan je inspelen op de reacties: Gaan kinderen direct al geluiden maken (zoals 'woef' bij de hond)? Dan zet je het spel 'geluiden maken' meteen in, of combineer je het met het spel dat je eerst wilde spelen bij het lezen. De thema's die de grootste concentratie vragen staan aan het begin beschreven. Halverwege is het fijn om het draagspel te spelen met het lied Uilenogen. Eindig met samen spelen van het verwerkingsspel. Afhankelijk van de duur van je activiteit kan je kiezen om alle thema's te doen of slechts enkele.

>> Thema ogen open en ogen dicht

Lied: Ogen open, ogen dicht

Activiteit bij elke pagina:

- Luister naar de opname voor het voorbeeld.
- Kies ervoor om het live te zingen zonder begeleiding, live te zingen met de karaokeversie of live te zingen met de volledige versie met stem (daarbij heb je meer steun als je het lastig vindt).
- Zeg of zing eerst alleen de 1e zin van het lied.
- Verstop daarbij het boekje voor je gezicht en laat je ogen erbovenuit kijken.
- Doe je eigen ogen open en dicht. Kijk ook van de ene naar de andere kant.
- Zing nu het hele lied en speel met het flapje.

- Zing over het juiste object in de 4e regel.
- Wijs in het boekje het object aan zodra je erover zingt.

*Ogen open, ogen dicht
Een kleine lach op jouw gezicht
Je bent niet alleen:
Je* bij je een dekentje om je heen.
Noe noe noe noen oe noe noe noe noe*

...*: Zing hier: De wolken/ Het maantje/ Het bloempje / De theedoek / De sneeuwvlokjes / De sterren
Bij 'een dekentje om je heen' doe je voor dat ouders hun kind daar kunnen knuffelen.

>> Thema gezicht

Versje: een variatie op 'De maan is rond'.
Wijs bij het versje steeds aan waar je over spreekt. Start elke keer met de optie met open ogen. Verplaats het flapje en wijs het nog een keer aan met het versje. In plaats van 'daar zijn de ogen' zeg je 'met dichte ogen'.

*De ballon is rond, de ballon is rond.
Daar zijn de ogen, de stippen en de mond.*

*De hond is rond, de hond is rond.
Daar zijn de ogen, de neus en de mond.*

*De boom is rond, de boom is rond.
Daar zijn de ogen, de appelwangen en de mond.*

*De sinaasappel is rond, de sinaasappel is rond.
Daar zijn de ogen, de wangetjes en de mond.*

*De pinguïn is rond, de pinguïn is rond.
Daar zijn de ogen, de buik en de ... snavel!
En de ... sneeuw (op zijn kop)*

*De uil is rond, de uil is rond.
Daar zijn de ogen, de buik en de ... snavel!
En de ... tak.*

>> Thema: Ogen kijken ergens heen.

Extra inleiding: Herhaal het spel met de sinaasappel uit het begin weer op de muziek van tik tak: Xylofoon. Eventueel doe je het met een ander figuur, zoals een plaat van een uil met zeer grote ogen en grote pupillen. Je kan de plaat uit de bijlage gebruiken.

Lied: Uilenogen van het album 'Nieuwe dierenliedjes'.
(te vinden op Spotify, YouTube en andere streamingsdiensten)
Neem de laatste pagina van de uil, sla het boekje zo om dat alleen de uil in zicht is.

Zet het liedje 'Uilenogen' aan en zing mee, of zing het zelf.
N.B.: Live zingen heeft altijd de voorkeur van de baby's, dus zing ook mee wanneer je de opname gebruikt.
Ui-ui-uilnogen, kijken in het donker, Ui-ui-uilnogen, kijken naar de grond: Doe het flapje open en terug bij het begin van het liedje. Eindig met het flapje omlaag zodat de *ogen zichtbaar zijn*.

Kijk omhoog: Beweeg het boekje rustig hoger
Kijk opzij: Beweeg het boekje naar de ene kant
Kijk opzij: Beweeg het boekje naar de andere kant
en kijk naar mij: Houdt het boekje onder je kin of voor je gezicht.
(dit herhaalt zich)
Oehoe: maak samen uil-geluiden.

2e couplet, uilenvleugels:
Kinderen en ouders flapperen met hun armen.
Geef aan dat ze hun kind mogen vasthouden, jij doet het flapperen voor met de pagina's van het boek of een knuffel/pop:
Vlieg omhoog: Til het kindje omhoog
Vlieg opzij: Til het kindje omhoog draaiend naar de ene kant
Vlieg opzij: Til het kindje omhoog draaiend naar de andere kant
en vlieg naar mij: Knuffel het kind

3e couplet, uilskuikens:
Maak veel geluiden met de stem als een uil.
Speel hetzelfde spel als in het 2e couplet, maak hier samen allerlei uil-geluiden bij.

Nu gaan we weer naar de andere platen uit het boekje:
Blader door het boekje en herhaal steeds de 1e zin uit het liedje speelt:

*Pi-pi-pinguïn ogen
Si-naas-appelogen
A-à-appelogen
Ho-ho-hondenogen
bà-bà-ballonogen*

Speel steeds hetzelfde spelletje na je zin:
Beweeg het flapje en zeg erbij: 'Ogen open, ogen dicht'.
En beweeg je vinger in de kijkrichting van de ogen.

>> Thema: Geluiden bij elk plaatje

Blader weer door het boekje en maak bij elke pagina klanken:

- Ballon: *ffffff* - Beweeg het boekje met de plaat van de ballon kriskras door de ruimte.
- Hond: *Woef, woef*. – Varieer hoe het hondje blaft: 1x, 3x, 4x? Hoog/laag?
- Appelboom: *Hap hap* – Doe alsof je hapjes neemt van de appeltjes.
- Sinaasappel: *Hap hap* – Doe alsof je hapjes neemt van de sinaasappel.
- Pinguïn: *Brrr.....* – Doe alsof je het zelf ook héél erg koud hebt.
- Uil: *Oehoe* – Maak lange en korte geluiden, hoger en lager.

Eindig het lezen van je boekje met de pagina van de ballon en blaas hem samen: hij vliegt omhoog en weg. Dag boekje!

Verwerking

Kraakspelletjes

Elk kind heeft een kraakboekje of een kraakdoekje.

Heb je deze niet? Kies dan voor een rond bordje (bijv. van ikea) of een rond geknipt (fleece of vilt) lapje. De vorm 'rond' staat immers centraal bij dit boek.

Zing weer de *Oermelodie*. Zing daarbij nu de tekst: 'zwaaien, zwaaien, zwaaien met je boekje/doekje (herhaal dit zo vaak als nodig) en.... stop!'.

Speel je met een bordje?: Ga er dan op trommelen met de handen en zing 'rombom rombom zo doet de trommel (herhaal dit zo vaak als nodig) en.... stop!

Kiekeboe spelen

Houdt je b/doekje voor je gezicht en zeg 'kiekeboe' wanneer je weer tevoorschijn komt. Speel met het beweegtempo door het ook extra langzaam te doen. Speel samen met de kinderen en ouders het kiekeboespel op dezelfde muziek 'Xylofoon tik tak' als aan het begin. Herhaal dit een paar keer.

Hoedje op je hoofd

Heb je tijd over? Leg het b/doekje op je hoofd en zing '1234 hoedje van papier'. Bekijk en luister de instructie bij het lied [hier](#). Aan het einde van het liedje valt het b/doekje van je hoofd af doordat je je hoofd schudt naar voor óf omdat je het met je handen eraf trekt.

Colofon

© Stichting Lezen (2025)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma BoekStart (Stichting Lezen/KB, nationale bibliotheek).

Auteur: Félice van der Sande, Het Muziekkwartier
Vormgeving: Ingrid de Jong, Cubiss

Lezen
STICHTING LEZEN

